

Penguin
Random
House

LONDON, NEW YORK, MELBOURNE,
MUNICH, DELHI

A Dorling Kindersley Book
www.dk.com

First published in Great Britain in 2016
by Dorling Kindersley Limited
80 Strand, London WC2R 0RL
A Penguin Company

Original title: „The Bicycle Book“
Copyright © 2016 Dorling Kindersley Limited
All rights reserved
Translation © 2017 by Karel Kopička

Z anglického originálu The Bicycle Book, vydaného nakladatelstvím
Dorling Kindersley v Londýně v roce 2016 přeložil Karel Kopička

Odborná revize Manfred Strnad
Redigovala Vlasta Nádvořníková

Odpovědná redaktorka Petra Diestlerová

Technický redaktor David Dvořák

Počet stran 256

Vydala Euromedia Group, k. s. – Knižní klub v edici Universum,
Nádražní 30, 150 00,

v roce 2017 jako svou 9299. publikaci

Sazbu a obálku podle původního návrhu

zhotovilo TYPOSTUDIO, s. r. o., Praha

Tisk TBB, a. s., Banská Bystrica

Vydání první

ISBN 978-80-242-5813-3

Naše knihy na trh dodává Euromedia – knižní distribuce,

Nádražní 30, 150 00 Praha 5

Zelená linka: 800 103 203

Tel.: 296 536 111

Fax: 296 536 246

objednavky-vo@euromedia.cz

Knihy lze zakoupit v internetovém knihkupectví

www.knizniklub.cz

Obsah

Úvod: Bicyklová revoluce

8

1817–1899:

ZROZENÍ JÍZDNÍHO KOLA

První „běhací stroje“ byly módním výstřelem, paradoxně vyvolaným nedostatkem krmiva pro zvířata v Evropě, ale později se dočkaly široké obliby, protože řada technických zlepšení vedla k prvnímu skutečnému bicyklu. Bylo to období experimentování, kdy se poprvé vyvinula většina prvků, jež jsou součástí moderních jízdních kol.

Zrození jízdního kola	12
První jízdní kola	14
Velcí výrobci: Michaux	16
Vysoká kola	18
Profil: Starley Royal Salvo	20
Velké závody: Paříž–Roubaix 1896	24
První tříkolky	26
Bezpečná kola	28
Profil: vojenský bicykl Columbia	30
První závodní kola	34
První tandemy	36

1900–1945: VĚK DOSPÍVÁNÍ

Ačkoli byla jízdní kola kdysi vyhrazena bohatým, díky hromadné výrobě si je mohli dovolit i pracující, pro které se

stala neodmyslitelnou součástí života. Jízdní kola umožnila cesty do práce i jízdu jen tak pro radost, přinesla větší nezávislost a nakonec i zrovnoprávnění. Technické pokroky vedly k lehčím a rychlejším bicyklům, jež byly současně i bezpečnější a pro jízdu pohodlnější.

Věk dospívání	40
Závodní kola před rokem 1930	42
Závodní kola po roce 1930	44
Velcí výrobci: Campagnolo	46
Cestovní kola a kola pro volný čas	48
Profil: Diamant Model 67	50
Rekumbenty a tříkolky	54
Navrženo pro ženy	58
Velké závody: Giro d'Italia 1909	60
Účelová jízdní kola	62
Jízdní kola ve válce	64

1946–1959: ZLATÝ VĚK

Pro průmysl jízdních kol to bylo náročné období, neboť poválečná prosperita a touha po změně způsobily u veřejnosti pokles odbytu bicyklů a současně růst prodeje motorových vozidel. Stoupla však obliba závodů a objevilo se mnoho prvních cyklistických hvězd, jejichž jména vešla ve všeobecnou známost.

Zlatý věk	68
Závodní kola	70
Velcí výrobci: Raleigh	72
Kola pro volný čas a užitková kola	74
Profil: Bianchi Paris–Roubaix	76
Americká dětská kola	80
Cestovní kola	82
Pracovní kola	86
Velké závody: Mistrovství světa v cyklokrosu 1950	88
Zkonstruováno pro dva	90

ŠEDESÁTÁ LÉTA: ROZMACH CYKLISTIKY

Po období úpadku přinesla šedesátá léta opět zvýšení odbytu jízdních kol, protože výrobci, zejména Schwinn v USA, se díky zcela novým modelům zaměřili na mladý trh. Zlepšil se i trh jízdních kol pro dospělé díky zavedení bicyklů s malými koly a dobrým designem, na nichž se dalo jezdit bez námahy a která byla velmi vhodná pro jízdu po městě.

Rozmach cyklistiky	94
Cruisery	96
Velcí výrobci: Peugeot	98
Silniční závodní kola	100
Dráhová závodní kola	104
Profil: Moulton Deluxe	106

Bicykly s malými koly	110
Cestovní kola	112
Velké závody: Kolem Flander 1969	114
Dětská kola	116
Kola pro volný čas	120

SEDMDESÁTÁ LÉTA: NOVÉ VLNY

Zatímco šedesátá léta přinesla podnětné nové koncepce jízdních kol, které posloužily jako inspirace nové generaci cyklistů, bylo toto desetiletí svědkem zrodu zcela nových cyklistických disciplín. Závody byly především v Evropě stále velmi oblíbené, ale v USA se rychle šířily dobrodružnější typy cyklistiky – BMX a jízda na horských kolech.

Nové vlny	124
Závodní kola z počátku 70. let	126
Závodní kola z konce 70. let	128
Velcí výrobci: Colnago	130
Cestovní kola	132
Profil: Raleigh Chopper	134
BMX kola	140
Velké závody: Triatlon Ironman 1979	142
Kola do města a pro volný čas	144
Dětská kola	146

OSMDESÁTÁ LÉTA: VÝVOJ KOL

Jelikož se závodní cyklistika stále více profesionalizovala, přešlo se v 80. letech k výrobě lehčích, rychlejších a aerodynamičtějších kol s rámy z hliníku, slitin hořčíku a uhlíkových vláken. Bylo to také rozhodující období pro cyklistiku mimo dráhu, protože se rozšířila zejména horská kola. Jejich design se rychle vyvíjel a brzy se objevily modely s předním a zadním odpružením a větším rozsahem převodů. Oproti tomu zůstala BMX kola věrna původní koncepci – byla jednoduchá a robustní.

Vývoj kol	150
Závodní kola z počátku 80. let	152
Závodní kola z konce 80. let	154
Velcí výrobci: Cannondale	156
Aerodynamická kola pro časovky	158
Dráhová kola	160
Profil: Specialized Stumpjumper	162
První horská kola	166
Kola pro volný čas a cestování	168
Experimentální design	170
Freestylová BMX kola	174
Kola pro volný čas	176
Velké závody: Tour de France 1989	178
Rekumbenty	180

DEVADESÁTÁ LÉTA: GLOBALIZACE

Rostoucí obavy ze znečištění ovzduší a globálního oteplování vedly ke vzniku zájmových skupin podporujících jízdní kolo jako udržitelnou alternativu k motorce. V mnoha městech se stalo běžným dojíždění do práce na bicyklu.

Globalizace	184
Kola pro volný čas	186
Velcí výrobci: Shimano	188
Závodní kola z karbonových vláken	190
Profil: Lotus typ 108	192
Vysoce výkonná závodní kola	196
Lehká závodní kola	198
Cestovní kola	200
Velké závody: Mistrovství světa na horských kolech 1990	204
Hardtailová horská kola s předním odpružením	206
Celoodpružená horská kola	208

PO ROCE 2000: JÍZDNÍ KOLA PRO VŠECHNY

Koncepce kol, součástky a materiály se i nadále vyvíjejí, k dispozici jsou i hydraulické brzdy, elektronické řazení a bateriový pohon. Cyklistika se znovu stala nedílnou součástí života ve městě a mnoho měst nyní nabízí možnost kolo si vypůjčit.

Jízdní kola pro všechny	212
Závodní kola z karbonových vláken	214
Závodní kola pro všechny	216
Velcí výrobci: Giant	218
Hardtailová horská kola	220
Celoodpružená horská kola	222
Rekumbenty a tříkolky	224
Výkonné tandemy	226
Kola do města	228
Kola pro transport nákladu a osob	232
Kola pro dojíždění	234
Špičkové designy	236
Velké závody: Silniční závod žen na olympiádě 2012	238

KOMPONENTY JÍZDNÍHO KOLA

Tato kapitola vysvětluje základy konstrukce jízdního kola a podrobně popisuje, jak důležité součástky fungují.

Anatomie jízdního kola	244
Brzdy a převody	246
Kontaktní body	248

REJSTŘÍK	250
PODĚKOVÁNÍ	256

